

ชื่อวิทยานิพนธ์ การเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาชุมชนของผู้นำชุมชน ตำบลบ้านระกาศ อำเภอบางบ่อ
จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัย นางวรรณภา ถิ่นหัวเสื่อ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผศ. ดร. นิศารัตน์ ศิลปเดช (2) ดร. ชูชาติ พวงสมจิตร์
(3) ผศ.พรณี แผงกุล ปีการศึกษา 2548 จำนวนหน้า 170 หน้า ISBN 974-15-2857-4
คำสำคัญ การเสริมสร้างศักยภาพ การพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาชุมชน
ของผู้นำชุมชนตำบลบ้านระกาศ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ และเพื่อประเมินประสิทธิผลของยุทธศาสตร์
การพัฒนาที่นำมาใช้ ขั้นตอนของการวิจัยประกอบด้วย (1) การศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาศักยภาพ
ของผู้นำชุมชน เพื่อนำมากำหนดเป็นปัญหาเชิงพัฒนา (2) การร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อแก้ไข
ปัญหา (3) การนำยุทธศาสตร์การพัฒนาที่กำหนดขึ้นไปทดลองใช้ และ (4) การประเมินประสิทธิผลของยุทธศาสตร์
การพัฒนาที่นำไปปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา ได้แก่ ผู้นำชุมชนตำบลบ้านระกาศที่เข้าร่วมโครงการวิจัย
และพัฒนา จำนวน 30 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม การประชุมระดมความคิด
วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา การจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูลและจัดระบบตามเหตุผลและตามลำดับเวลา
แล้วจึงทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ก่อนสังเคราะห์เป็นคำตอบของการวิจัย หลังจากนั้นนำข้อสรุปที่ได้กลับไป
ให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

ผลการวิจัย พบว่า (1) ผู้นำชุมชนกลุ่มเป้าหมายมีปัญหาด้านการขาดความรู้และทักษะในการเขียน
โครงการ การถ่ายทอดความรู้ข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนยังทำได้ไม่ดี และการบริหารจัดการกลุ่มองค์กรชุมชน
ยังไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้นำชุมชนกลุ่มเป้าหมายจึงต้องการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถทั้ง 3 ด้านให้สูงขึ้น
(2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายร่วมกันกำหนดขึ้น เพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ
ของผู้นำชุมชน ได้แก่ การอบรม การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ และการกระตุ้นเสริมแรงจากผู้วิจัยเป็นระยะ ๆ และ (3)
ผลการประเมินประสิทธิผลของยุทธศาสตร์การพัฒนาที่นำมาใช้ พบว่า (3.1) ผู้นำชุมชนกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนามี
ความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ การถ่ายทอดความรู้และข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน และการบริหารจัดการ
องค์กรชุมชนสูงขึ้น (3.2) ผู้นำชุมชนกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนามีความสามารถในการนำความรู้ที่ได้รับจากการ
อบรมไปเขียนโครงการเพื่อของบประมาณนำมาพัฒนาชุมชนได้ดีขึ้น สามารถพูดและเขียนสาระความรู้และข้อมูล
ข่าวสารเพื่อสื่อสารไปสู่ประชาชนได้ดีขึ้น และสามารถบริหารจัดการกลุ่มองค์กรชุมชนที่ตนเป็นผู้นำหรือเกี่ยวข้อง
ได้ดีขึ้น และ (3.3) เกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้นในชุมชน ได้แก่ ชุมชนได้รับงบประมาณสนับสนุนโครงการต่าง ๆ มากขึ้น
ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลของทางราชการทั่วถึง มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากขึ้น

Thesis title The Enhancement of Capacity in Community Development by the Community Leaders of Baanrakart Sub-district, Bangbo District, Samutprakarn Province

Researcher Mrs. Wanna Thinhuaseur, Master of Arts (Social Sciences for Development).
Dhonburi Rajabhat University. Thesis advisors : (1) Asst. Prof. Dr. Nisarath Sinlapadech
(2) Dr. Choochat Phuangsomjit (3) Asst. Prof. Pannee Paeng - kul. Academic year : 2005. 170 pp.
ISBN 974 – 15 – 2857 – 4 Keywords : capacity enhancement, community development, community
Leader

Abstract

The objectives of this research and development were: (1) to enhance community development capacity of community leader in Baanrakart Sub-District, Bangbo District, Samutprakarn province, and (2) to evaluate the effectiveness of development strategies. The research procedure consisted of (1) studying the problems and need in developing community leaders capacity in order to determine the problems on development aspect. (2) determining development strategies for problems solving. (3) using the development strategies, and (4) evaluating effectiveness of the development strategies. The development target group was 30 Baanrakart community leaders who joined the research. Information and data were collected by interview, observation, group discussion, brainstorming. Data analysis were made by content analysis, categorization, and chronology, then checked with methodological triangulation before being synthesized to answer the research problem. Finally the obtained conclusions were verified by the data provider.

The research revealed that (1) the target community leader's problems were lack of knowledge and project writing skills, insufficient community to people, and inefficiency in community development and management. Therefore, these target leaders required additional knowledge and abilities in these regards (2) The development strategies determined by the researcher and target leaders to be used in their problem solving and capacity enhancement, included training, observations study tour self practices, and periodical encouragement by the researcher. (3) As for the results of evaluation on the development strategies, the found that; (3.1) The target leaders had more knowledge and understanding in writing project, in communicating knowledge and information to people, and in managing community organizations; (3.2) The target leaders had better ability to apply the obtained knowledge from training to draw up the budget allocation project for their better operation in the community. as well as they had better communication of knowledge and information to people, and were more capable for managing the community organizations which were under their leadership or relevant to them, and; (3.3) Other benefits included increasing of community development budgets, the people received more information from the government and had higher standard of living as well as took more parts in community development.